

Nyvalgt bestyrelse klar til tunge politiske dagsordener

Valget til L&F Sektor for Kvægs bestyrelse gav plads til både fornyelse og erfarne kræfter. Jesper Arnth blev genvalgt som formand, Anders Peter Jensen blev ny næstformand og der blev valgt to nye medlemmer. Nu venter det politiske arbejde, der blandt andet byder på kvælstofregulering og styrket samarbejde i værdikæden.

Torsdag 30. april blev der afholdt ordinært valg til bestyrelsen for Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg. Der skulle vælges seks bestyrelsesmedlemmer for de næste to år blandt repræsentanterne fra de lokale foreninger, og efterfølgende skulle den nye bestyrelse konstituere sig med formand og næstformand.

I det seneste år er der sket interne rokeringer i bestyrelsen. Det betød, at kandidaterne skulle vælges til posterne på Kvægpolitisk Forum. Jesper Arnth blev genvalgt som formand, og Anders Peter Jensen blev valgt som ny næstformand.

For den nye formand og næstformand er der lagt an til at komme i arbejdstøjet.

"Vi ser ind i en politisk virkelighed, hvor kvælstofreguleringer kan være udfordrende for dansk kvægbrug. Med mange kvægproducenter, der er placeret i de områder, som bliver hårdt ramt, kan det i sidste ende gå ud over ejernes eksistensgrundlag," påpeger Jesper Arnth.

Et stærkt samarbejde i kvægklyngen

I fremtiden er det vigtigt at sikre et endnu stærkere samarbejde i hele værdikæden. Et indsatsområde er kalvene. Gennem avl, forebyggende arbejde og godt management skal værdien af de danske kalve øges – uanset om de skal blive til godt dansk

kalve- og oksekød, fremtidens klimaeffektive malkeko eller skabe biodiversitet ved at græsse naturarealer.

"Vi vil blandt andet gerne gøre det mere attraktivt at holde slagtekalvene på dansk jord, så vi i fremtiden kan sikre en solid værdikæde fra inseminering til opfødning og slagt. Det kræver, at vi sammen tager et langt, sejt træk om at opbygge et stærkt og profitabelt hjemmemarked," siger Jesper Arnth.

Nye medlemmer i bestyrelsen

Til torsdagens møde blev der også valgt to nye medlemmer til sektorbestyrelsen. De nye medlemmer er Christian Therkildsen fra Landboforeningen Kronjylland og Hanne Line Revsbech, der repræsenterer Danish Crown gennem L&F Oksekød.

For formanden giver de nye kræfter en god synergi for kvægsektorens fremtidige arbejde.

"Vi har fået nye friske øjne, der skal være med til at træffe vigtige beslutninger på erhvervets vegne. Vi står med fremtidige udfordringer, hvor Line og Christian i samarbejde med de erfarne kræfter i resten af bestyrelsen nu påtager sig en vigtig opgave for de danske kvægproducenter. Så vi også i fremtiden har et godt fundament at drive kvægbrug ud fra," siger Jesper Arnth.

Bestyrelsen i Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg

Med valget og konstitutionen ser bestyrelsen således ud:

Jesper Arnth, Jysk Landboforening, formand

Anders Peter Jensen, Landbrug & Fødevarer Oksekød, næstformand

Anders Levring, Viking Danmark

Anders Lynge Kjær (stedfortræder), Dansk Kødkvæg

Anette Klausen, Familielandbruget MIDT-Jylland

Arne Bisgaard, Mejeriforeningen

Asger Ladefoged, Viking Danmark

Bjørn Jepsen, Mejeriforeningen

Carsten Hedegaard, L&F Centrovic

Christian Therkildsen, Landboforeningen Kronjylland

Hanne Line Revsbech, Landbrug & Fødevarer Oksekød

Jacob Spangsberg, Vestjysk Landboforening

Niels-Henrik Keinicke, Familielandbruget LRS – Vejle

Per Bundgaard, Landbrug & Fødevarer, Økologi

Rene Lund Hansen, Mejeriforeningen

Steen Nørgaard Madsen, Mejeriforeningen

Otte års indsats endte med fri status

Efter syv-otte år med Salmonella Dublin er bedriften ved Feldborg nu fri. Vejen dertil har krævet konsekvente valg, blodprøver af kvier og et vedvarende fokus på at holde smitten ude af besætningen.

Ifølge driftsleder Søren Troelsen var det nødvendigt at lægge både vaner og følelser til side, hvis smitten skulle presses ud af besætningen.

Den 1. februar 2026 blev en mærkedag på bedriften ved Feldborg.

Efter mange år med Salmonella Dublin kunne driftsleder Søren Troelsen nemlig sætte punktum for et langt og sejt forløb: Bedriften med 500 årskøer er nu fri, og det er sket efter en indsats, hvor der ikke har været plads til at gå på kompromis.

"Det er en lang, sej kamp," fastslår Søren Troelsen.

For ham kom vendepunktet, da bedriften besluttede sig for at handle konsekvent på prøvesvarene. Det blev afgørende at holde fast, selv når det krævede at sortere dyr fra, som man ellers gerne ville have beholdt.

Ingen hellige køer

"Vi var nødt til at lade være med at have nogle hellige køer. Dem med høje tal skulle ud – uanset om det var dem, der gav mest mælk eller havde den bedste avlsbaggrund. Det var først, da vi indså det og førte det ud i livet, at det begyndte at ændre sig," siger Søren Troelsen. Gennem hele forløbet har Søren haft et tæt samarbejde med sin besætningsdyrlæge om en handlingsplan, som de nøje har fulgt. Beslutningen har været bekostelig, men det har også udløst et markant højere afkast i driften. Ifølge driftslederen var det nødvendigt at lægge både vaner og følelser til side, hvis smitten skulle presses ud af besætningen.

Det er også den type indsats, Landbrug & Fødevarer Kvæg vil understøtte i projektet "Sammen mod Salmonella Dublin", hvor målet er at reducere smitten og forebygge ny smitte i besætningerne.

"Man skal ikke bare give op og finde måder at leve med Salmonella på – Søren har vist, at der faktisk er lys for enden af tunnelen," siger Troels Løwig Larsen, dyrlæge og projektleder for Sammen mod Salmonella Dublin for Landbrug & Fødevarer Kvæg.

Kvierne skulle tjekkes

En vigtig del af arbejdet har været at beskytte de dyr, der skulle føre besætningen videre. Derfor var der et skarpt blik på de drægtige kvier, før de blev taget hjem fra kvieejendommen.

Bovaer-rapport giver ingen svar

En netop udgivet rapport fra Aarhus Universitet finder ikke et entydigt negativt aftryk af Bovaer på produktion, sygdom eller dødelighed på 73 besætninger. Således står vi stadig tilbage med mange ubesvarede spørgsmål:

"Rapporten har desværre ikke gjort os meget klogere. Vi står stadig med en række alvorlige erfaringer fra praksis, som falder sammen med opstarten af Bovaer – og de forsvinder ikke, fordi data ikke viser et samlet mønster. Derfor er der brug for kontrolrede forsøg, hvor kørerne følges før, under og efter tildeling," siger formand for Sektor for Kvæg, Jesper Arnth.

Undersøgelsen er baseret på besætninger, der allerede var i gang, og dækker en relativt kort periode. Samtidig peger forskerne selv på, at variationen mellem besætninger er stor, og at ikke alle udfordringer nødvendigvis fanges i data.

Derfor er opgaven stadig at opnå mere sikkerhed baseret på grundige data fra samtlige besætninger sammenholdt med de erfaringer, som mange kvægbrugere har delt.

"Vi skal helt til bunds i konsekvenserne og procedurerne, før det kan bruges med ro i maven i alle besætninger. Derfor har vi i samarbejde med SEGES sendt data fra efterårets spørgeskemaundersø-

"Det har været en ekstra sikkerhed for os at tjekke de drægtige kvier med en blodprøve i god tid før kælvning," siger Søren Troelsen.

"Det kan lade sig gøre at komme ud på den anden side. Men det kræver en fast hånd på rattet ledelsesmæssigt. Og at man er konsekvent i sine handlinger. Sørenes eksempel viser, at det kan lade sig gøre at komme ud af niveau 2," siger Troels Løwig Larsen.

"Men det er også vigtigt at fastholde de gode tiltag, der har sikret, at man er kommet igennem en sanering. Ellers vil man ofte opleve, at smitten igen vil køre rundt i besætningen."

For Søren er det selvfølgelig en god følelse at komme i niveau 1. Dog hviler han ikke på laurbærene:

"Det vigtige er at forblive i niveau 1 gennem gode rutiner, der understøtter smittebeskyttelsen. Dertil skal der fremadrettet udtages strategiske prøver af dyrene for at sikre, at smitten ikke pludselig spreder sig igen," understreger han.

Søren Troelsens erfaring er, at arbejdet kræver, at man bliver ved – også når det tager tid – og at de svære beslutninger bliver fulgt helt til dørs i det daglige arbejde i stalden.

Det kan Troels Løwig Larsen kun understøtte:

"Det kræver en grundlæggende forståelse for betydning af smittebeskyttelse på den enkelte bedrift for at kunne skabe gode arbejdsrutiner. Når forståelsen og viljen er til stede, vil det være lettere at se, hvordan man understøtter god smittebeskyttelse i hverdagen."

Nye regler for nødslagting på bedriften

Der er nu kommet mere lempelige regler for nødslagting. Det giver bedre mulighed for, at dyret kan anvendes til konsum i stedet for at skulle sendes til destruktions.

En ny EU-lovgivning har lempet på reglerne for, hvilke kreaturer det er muligt at nødslagte i besætningen. Behovet for nødslagting kan skyldes, at kreaturer har fået en akut eller en ikke-akut skade.

Det giver ifølge Ida Storm, sektorchef i Landbrug & Fødevarer, mulighed for, at flere slagteegnede kreaturer kan anvendes til konsum i stedet for at blive aflivet og sendt til destruktions.

"Vi har længe arbejdet for, at flere slagteegnede dyr kan nødslagtes på bedriften. Derfor er jeg glad for, at EU-reglerne nu er ændret, så det er muligt også at nødslagte kreaturer med ikke-akutte skader, som har stået i sygeboks," forklarer hun.

Det er kun kreaturer, der ikke er egnet til transport til slagteriet, og som vurderes slagteegnede, som kan nødslagtes. Det kan for eksempel dreje sig om kreaturer med klovskafer og svær halthed eller køer med kælvningsskader. Den endelige vurdering af transport- og slagteegnethed foretages af en embedsdyrlæge fra Fødevarestyrelsen i forbindelse med nødslagtingen.

Sådan erklæres kreaturet for egnet til nødslagting

Som producent er det vigtigt først og fremmest at tage stilling til, om kreaturet er slagteegnet. Det vil sige, at dyret er feberfrit og generelt upåvirket. Ved lidelser, der vurderes at være meget smertevoldende, skal det i samråd med besætningsdyrlægen overvejes, om og hvordan dyrevelfærden kan sikres, hvis behandling med smertestillende medicin stoppes af hensyn til overholdelse af tilbageholdelsestiden.

Efterfølgende tages der stilling til, om dyret er helt uegnet til transport til slagteri.

Hvis dyret vurderes som slagteegnet og betinget transportegnet, er der to muligheder: enten kan det transporteres til slagteri ved skånetransport eller slagtes på bedriften under ordningen "slagting på bedriften", hvor en embedsdyrlæge rekvireres via Styrelsen for Fødevarer, Landbrug & Fiskeri.

"De nye regler for nødslagting gør det muligt, at flere dyr kan indgå i fødevarerproduktionen og dermed bidrage til en mere ansvarlig ressourceanvendelse i hele værdikæden. Det er dog afgørende, at man som producent altid har tilstrækkelig dokumentation for historikken og håndteringen af de dyr, der nødslagtes," påpeger Ida Storm.

LÆS MERE

i Landbrug & Fødevarers vejledning om de nye regler

Projektet 'Sammen mod Salmonella Dublin' hos Landbrug & Fødevarer Kvæg

gelse videre til EFSA, så hele billedet kommer frem," siger sektordirektør Ida Storm.

Landbrug & Fødevarer Kvæg følger udviklingen tæt og vil løbende i Kvægnyt formidle, når der er nyt i sagerne om Bovaer. For der er ingen tvivl om, at vi alle vil arbejde målrettet for den grønne omstilling, men det må aldrig være på bekostning af vores dyr:

"Vi vil den grønne omstilling og levere klimareduktioner – men det må aldrig gå ud over dyrene. Derfor er frivillighed og fleksibilitet afgørende, især nu hvor mange er betænkelige. Har man haft dårlige erfaringer, skal der solid dokumentation til, før man starter op igen," siger Jesper Arnth.

Analyse af græsprøver kan være et stærkt værktøj, når man skal finde tidspunktet for første slæt. Foto: SEGES Innovation

Prøver hjælper med at ramme græsset rigtigt

Hos Thomas Christensen skal frisk græs blive til ko-foder af høj kvalitet, når besætningen vokser.

Analysen giver bedre timing.

Når græs kommer til at fylde mere i foderrationen, bliver timingen vigtigere. Det mærker Thomas Christensen, som overtog gården sidste år, og nu udvider fra 300 til 450 køer.

Fra september skal der være grovfoder nok, og målet er græsenilager af høj kvalitet.

"I år handler det om at lave det bedste ko-foder. Får vi mere grovfoder i køerne, bidrager det til sundheden, kotrafikken i robotter og ydelsen, samt sparer os for tilskuds-foder," siger Thomas Christensen.

Klip før du beslutter slæt

Han bruger græsanalyser som styringsværktøj frem mod slæt.

"Vi bruger dem til at finde rette slættidspunkt. Det er ikke altid prøverne alene, der afgør det, for sorter, marker og vejr spiller ind. Men de hjælper os med at time det bedre," siger han.

Ifølge Peter Hviid Laursen, SEGES Innovation, er styrken, at prøverne gør vurderingen konkret.

"En græsanalyse giver tal på kvaliteten, der står i marken. Den viser fordøjelighed, råprotein og sukker og kan bruges til at vurdere, om man skal høste nu, eller om man kan vente og hente mere udbytte uden at tabe foderværdi," siger han.

For Thomas Christensen handler det også om at kende forskellen på markerne.

"Når vi får registreret udbyttet, ved vi bedre, hvad de enkelte marker kan præstere. Det hjælper os med at vælge gødnings- og omlægningsstrategi i vores marker, samt sortsvalg efter hvor godt sorterne præsterer på vores jord," siger han.

Foto: SEGES Innovation

Gylleforsøg med additiv rykker ud i spaltegulvsstalde

SEGES Innovation samarbejder i 2026 med udvalgte landmænd om at reducere ammoniak- og metanudledninger fra spaltegulvsstalde.

Kvægproducent Henrik Baand ser interesseret til, mens Nina Thue Charles og Yijuan Xu, begge fra SEGES Innovation, arbejder med slanger og et aggregat ved gyllekummen i hans kvægstald nord for Viborg. I Henriks stald er der spaltegulv, og derfor er netop denne stald udvalgt til formålet.

"I spaltegulvsstalde har vi gyllekanaler under gulvet, og det giver højere udledninger af metan og ammoniak end i stalde med drænet fast gulv, hvor gyllen bliver fjernet hurtigt fra stalden. Derfor leder vi efter løsninger, der kan reducere udledningerne – og nu måler vi på, om et additiv i gyllen kan gøre en reel forskel," siger projektleder Yijuan Xu.

Et fundament for ny viden

Specialtekniker Nina Thue Charles forklarer, at der i 2025 er udført laboratorietest med additivet, og disse test viste så lovende resultater, at der nu skal testes i staldene.

"Vi lægger en slange ned i gyllekummen, som i enden har monteret nogle dyser på et aggregat. Fra dyserne frigives additivet Gas-Abate til gyllen, og herefter sker så en kemisk proces, som mindsker ammoniak- og metanudledningen," fortæller Nina Thue Charles.

Nu venter nogle måneders forsøg i Henrik Baands besætning og herefter yderligere mindst en besætning i 2026. Og så skal effekten analyseres.

"Vi kommer til at analysere på selve effekten på emissionerne, men naturligvis også på omkostningerne ved at tilsætte additivet kontra den klimagevinst, man kan opnå," fortæller Yijuan Xu.

For Henrik Baand er det motiverende, at hans stald bliver et fundament for ny viden:

"Det giver mig en indsigt i fremtidens muligheder, og jeg vil som producent gerne være en del af de klimavenlige løsninger, og jeg håber, at vi som producenter i fremtiden får flere forskellige muligheder for at nedbringe vores udledninger."

Kom med til årets Grovfoderekursion

11. juni 2026 | Nibe

I år inviterer Lene og Torben indenfor på Ilsø Søndergaard i Nibe.

Årets grovfoderekursion byder på netværk med kolleger, praktiske demonstrationer af den imponerende maskinpark og en masse ny faglig viden.

Du kan blandt andet høre om håndtering af ukrudt, når majs dyrkes som monokultur, se den nye gyllenedfælder i aktion og blive meget klogere på kvælstofregulering.

FAKTA

STØTTET AF **Kvægafgiftsfonden** **Mælkeafgiftsfonden**

Forsøget er en del af projektet "Nyt håb for spaltegulvsstalde", som er støttet af Mælkeafgiftsfonden og Kvægafgiftsfonden.

Arbejdet er inspireret fra Irland, hvor additivet GasAbate er godkendt.